

2

*Стражденне серце-бо гамує вже
Надія на нектар, що втишисть щем...*

Едмунд Спенсер, «Королева фей»

Страйк досі всміхався після Полвортової історії, аж тут помітив, що чорнява жінка біля шинкваса має намір підійти до нього. Її подруга, білявка в окулярах, ніби відмовляла її від цього. Страйк допив пиво, взяв гаманець, перевірів, чи не загубив цигарки, а тоді підвівся і, перш ніж зрушити з місця, пересвідчився, що тримає рівновагу. Іноді після чотирьох пінт протез відмовлявся співпрацювати. Упевнившись, що міцно стоїть на ногах, Страйк рушив до виходу, без усмішки киваючи тим місцевим, кого не міг без образ проігнорувати, і без перешкод вийшов у теплу ніч.

На широких нерівних сходах перед баром пили й курили. Страйк почав прокладати собі шлях між людьми, намацуючи цигарки.

Був лагідний серпневий вечір, мальовничим узбережжям гуляли туристи. На Страйка чекала п'ятнадцятихвилинна прогулянка до тітчиного будинку — частково вгору крутим схилом. З примхи він вирішив звернути праворуч, перетнув вулицю і підійшов до високого муру, що відділяв стоянку та причал порома від води. Ставши біля нього, Страйк закурив, дивлячись на сріблясто-сірий океан. Тепер він став просто ще одним туристом у п'ятмі й міг спокійно курити, не мусячи відповідати на питання про рак і відтягуючи мить, коли

доведеться повертатися до незручного дивана, який ось уже шість ночей правив йому за ліжко.

Коли Страйк тільки приїхав, Джоан сказала, що він нормально розміститься у вітальні, бо бездітний одинак і колишній солдат здатен спати де завгодно. Вона була рішуче налаштована відмовити Страйка від ідеї, яку той висловив по телефону, — що він ліпше оселиться десь у готелі, бо в будинку й так місця обмаль. Страйк приїздив нечасто, надто водночас із сестрою і небожами, тож Джоан хотіла максимального насолодитися його товариством, хотіла знову почувтися годувальницею і піклувальницею, хай навіть їй було недобре після першого курсу хіміотерапії.

Тож важкий і високий Страйк без нарікань щовечора лягав на слизький і непіддатливий атлас, набитий кінським волосом (на лежку в армійському таборі й то було краще), а рано-ранці його будили небожі, які постійно забували, що не можна вибігати до вітальні раніше восьмої ранку. Джек принаймні мав совість і пошепки вибачався щоразу, як розумів, що збудив дядька. А от старший, Люк, збігав вузькими сходами з гуком і гуркотом і тільки хихотів, коли пробігав повз Страйка, прямуючи до кухні.

Також Люк зламав Страйкові нові навушники (а той вирішив за краще вдати, що це не біда). А ще старший племінник додумався одного ранку вибігти до саду з його протезом і весело махав ним дядькові через вікно. Коли Люк нарешті повернув ногу, Страйк (у якого мало не луснув сечовий міхур, бо стрибати на одній нозі до єдиного туалету нагорі він не міг) тихо насварив хлопця, і більшу частину ранку той потім поведився на диво сумирно.

Джоан між тим щоранку казала Страйкові: «Ти добре спав?» У цих словах звучав хіба що натяк на питальну інтонацію. Вона все життя ненав'язливо змушувала рідних говорити їй тільки те, що вона бажала чути. Коли Страйк спав у власному офісі й був на межі банкрутства (про що, звісно, не казав дядькові й тітці), Джоан радісно розводилася по телефону, як у нього все добре; як завше, здавалося не до речі агресивним щось на це заперечувати. А коли в Афганістані Страйкові відірвало пів ноги, заплакана Джоан стояла біля його лікарняного ліжка, і поки він крізь морфіновий туман намагався сфокусуватися, казала: «Ну, тобі же зручно. Тобі ж не боляче». Страйк любив тітку, яка великою мірою зростила його й виховала, але від довгого перебування в її товаристві починав задихатися. Його виснажувало

це наполегливе прагнення передавати фальшиву монету соціальних умовностей з рук до рук, заперечуючи й ігноруючи незручну правду.

Внизу у воді щось зблиснуло: сріблясте хутро, пара вугільно-чорних очий; просто під Страйком ліниво розвертався між хвилями тюлень. Страйк спостерігав за грою тварини, не знаючи, чи вона його бачить, і з нез'ясненної причини його думки полинули до партнерки в детективній справі.

Він добре розумів, що не сказав Полвортові всієї правди про свої стосунки з Робін Елакотт (бо, власне, то була не його справа). Правда полягала в тому, що Страйкові почуття містили ускладнення й нюанси, які він волів не досліджувати. Наприклад, коли на самоті Страйкові ставало нудно чи сумно, йому хотілося почути її голос.

Він глянув на годинник. У Робін вихідний, але є шанс, що вона досі не спить, і є пристойний привід написати їй повідомлення: Сол Моррис, їхній новий підрядник, має отримати платню за місяць, а Страйк поїхав, не лишивши інструкцій з цього приводу. Якщо написати їй про Моррриса, є шанс, що Робін передзвонить і спитає, як справи в Джоан.

— Даруйте? — почувся за спиною знервованій жіночий голос.

Страйк, навіть не обернувшись, зрозумів, що то чорнява жінка з пабу. Вона говорила з акцентом уродженки Домашніх графств — територій навколо Лондона, — а її тон містив якраз ту суміш вибачливості й захвату, з якою люди зазвичай починали розмову про Страйкові звияги на детективній ниві.

— Так? — обернувся він.

Подруга-білявка прийшла разом з чорнявою пані; втім, спало на думку Страйкові, вони, може, і не просто подруги. Жінок — яким обом було десь по сорок років — поєднувало непомильне враження близькості. Обидві були в джинсах і сорочках; білявка здавалася особливо обвітреною і худорлявою, як буває, коли людина проводить вихідні на природі, гуляючи чи катаючись на велосипеді. Ще таких жінок іноді називають симпатичними, маючи на увазі, що вони не фарбуються. Блондинка носила окуляри й мала високі вилиці та забране в хвіст волосся, а ще — суворий вигляд.

Чорнява жінка була дрібніша. На довговидому обличчі блідо сяяли великі сірі очі. У сутінках її погляд здавався пильним, мало не фанатичним — ніби в середньовічній мучениці.

— Ви... ви — Корморан Страйк? — спитала вона.

— Так, — без охоти відповів Страйк.

— О! — видихнула вона, збуджено смикнувши рукою. — Це... це так дивно. Ви, мабуть, не дуже хочете... мені так незручно вас турбувати, ви ж не на роботі... — вона зронила нервовий смішок. — Але я... мене, до речі, звати Анна... хотіла спитати, — жінка зробила глибокий вдих, — чи можна мені прийти до вас і поговорити про мою матір.

Страйк мовчав.

— Вона зникла, — провадила Анна. — Її ім'я Марго Бамборо. Вона була лікаркою. Одного вечора вона закінчила роботу, вийшла з кабінету, і відтоді ніхто її більше бачив.

— Ви зверталися до поліції? — спитав Страйк.

Анна знову зронила дивний короткий смішок.

— О так... тобто поліція знала, шукала її. Але так нічого й не знайшла. Мати зникла, — пояснила Анна, — у 1974 році.

Темна хвиля лизнула скелі; Страйкові здалося, що він чує, як тюлень прочищає мокрі ніздрі. Трійко п'яних молодиків пройшло повз, прямуючи до причалу порома. Страйк не знав, чи вони в курсі, що останній рейс був о шостій.

— Я, — посміхом пояснила жінка, — розумієте, минулого тижня... я ходила до медіума.

«Ой бляха», — подумав Страйк.

Працюючи детективом, час до часу він стикався з відкривачами паранормальних істин і ставився до них з презирством: на його погляд, то були п'явки, що смокчуть гроші з кишень задурених чи охоплених відчаєм людей.

По хвилях вистрибом примчав моторний човен, своїм ревом розбивши нічну тишу на друзки. Вочевидь, п'яна трійця чекала саме на нього. Хлопці почали сміятися і підштовхувати одне одного ліктями, жартуючи щодо неминучої морської хвороби.

— І там мені сказали, що я отримаю знак, — наполягала Анна. — Сказали: «Ви дізнаєтеся, що сталося з вашою матір'ю. Ви отримаєте знак і повинні піти за ним. Дуже скоро шлях стане видимим». Тож коли я побачила вас — Корморана Страйка — в пабі «Вікторія», це мені здалося неймовірним збігом. Я просто мусила з вами поговорити.

М'який бриз розвіяв пересипане сивиною темне волосся Анни. Білявка мовила різкуватим тоном:

— Ну все, Анно, нам час іти.

Вона обійняла другу жінку за плечі. Страйк побачив обручку в неї на пальці.

— Вибачте за клопіт,— сказала до нього білявка.

Вона м'яко натиснула Анні на плечі — мовляв, ходімо. Та шморгнула, пробурмотіла:

— Пробачте... мабуть, я забагато випила вина.

— Заждіть.

Страйк часто ремствував на власне невиліковне бажання докопатися до суті, власну нездатність переступити через цікавість — надто в такому втомленому й розгубленому стані, як сьогодні. Але 1974 був роком його народження. Марго Бамборо вважається зниклою безвісти стільки років, скільки він живе на світі. Несила було стриматися: Страйк хотів знати більше.

— Ви тут на відпочинку?

— Так,— відповіла цього разу білявка.— Маємо другий будинок у Фалмуті. Але живемо в Лондоні.

— Я туди повертаюся завтра,— сказав Страйк («Ти що в біса коїш?» — спитав голос у нього в голові),— але можу собі дозволити заїхати до вас у Фалмут, якщо завтра вам зручно.

— Правда? — ахнула Анна. Страйк не роздивився сліз в її очах, але, мабуть, сльози були, бо вона витерла очі.— О, це було б чудово. Дякую. Дякую вам! Запишіть адресу.

Білявка не дуже зраділа перспективі знову побачити Страйка. Та коли Анна почала порпатися в сумці, вона мовила:

— Облиш, я маю картку.

Вона дістала з задньої кишені гаманець і передала Страйку візитівку: «Доктор Кім Салліван, сертифікований психолог Британського психологічного товариства». Під іменем була адреса в Фалмуті.

— Чудово,— сказав Страйк і поклав візитівку у власний гаманець.— Тоді побачимося завтра вранці.

— Вранці я, власне, маю конференц-дзвінок по роботі,— сказала Кім.— Звільнюся о дванадцятій. Чи вам так запізно?

Натяк зрозумілий: без мене ви з Анною говорити не будете.

— Ні, мені нормально,— відповів Страйк.— Побачимося о дванадцятій.

— Дуже вам дякую! — мовила Анна.

Кім узяла Анну за руку, і жінки пішли. Страйк подивився, як вони проходять під ліхтарем, а тоді розвернувся до моря. Човен

з юними пияками вже відплив. Тепер він здавався крихітним серед обширу бухти, а рев мотору перетворився на далеке гудіння.

На мить забувши, що збирався писати Робін, Страйк закурив другу цигарку, дістав мобільний і загуглив Марго Бамборо.

З'явилося два фото. Перше — зернистий портрет симпатичного обличчя з правильними рисами: широко розставлені очі, прямий проділ у хвилястому темно-русявому волоссі. На жінці була блузка з широкими лацканами, під нею — трикотажна кофтинка.

На другому фото була та сама жінка, але молодша й у знаменитому чорному корсеті плейбоївської кролички, плюс чорні вуха, чорні панчохи й білий хвостик. Вона тримала тацю з цигарками й усміхалася в об'єktiv. За нею стояла інша дівчина, усміхнена й у такому самому костюмі. Вона мала дещо завеликі зуби й була пишніша за свою худеньку подругу.

Страйк прогортав результати пошуку, аж поки поруч з іменем Марго йому не трапилося знамените прізвище.

*...молода лікарка й мати маленької дитини **Маргарет (Марго) Бамборо**; деякі аспекти її зникнення 11 жовтня 1974 року були схожі на обставини викрадення **Вері Кенні та Гейл Райтман**, жертв **Кріда**.*

***Бамборо**, яка працювала в клініці Святого Івана в Клеркенвеллі, домовилася про зустріч з подругою в пабі «Три королі» о шостій, але не прийшла.*

Неподалік місяця, де в Бамборо була призначена зустріч, кілька свідків бачило білий фургон, що їхав на великій швидкості.

*Детектив Білл Талбот, який провадив розслідування зникнення **Бамборо**, спочатку був переконаний, що молода лікарка стала жертвою серійного вбивці, який орудував на південному сході країни. Однак у підвалі, в якому Денніс Крід утримував, катував і вбив декілька жінок, не було виявлено жодного сліду Бамборо.*

«Почерком» Кріда було обезголовлення жертви...